

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-440/23 - 1

Kohtuasi C-440/23

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

14. juuli 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (tsiviilkohtu esimene kolleegium, Malta)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

11. juuli 2023

Hageja:

FB

Kostjad:

European Lotto and Betting Ltd

Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited

TSIVIILKOHTU ESIMENE KOLLEEGIUM

MALTA KOHTUD

[...]

Eelotsusetaotlus [...] Euroopa Liidu Kohtule [ELTL] artikli 267 alusel [...] menetluses, mille pooled on [...]:

[...]:

FB [...]

vs.

European Lotto and Betting Ltd [...]
ja
Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited
[...]

Pooled

Käesoleva menetluse pooled on FB (hageja) [...] ning

European Lotto and Betting Ltd [...] ja Deutsche Lotto Und Sportwetten Ltd [...] (kostjad).

Eelotsusetaotluse ese

- 1 Pooled vaidlevad kaotatud panuste tagastamise üle. Hageja väidab, et ta on saanud kahju talle loovutatud õigustest, mis tekkisid mängimisest internetimänguautomaatides ja (teisestes) loteriides.
- 2 Saksamaa õiguse ([...] GlüStV § 4 lõiked 1 ja 2) kohaselt on Saksamaal hasartmängude korraldamiseks vaja luba. Loata hasartmängude korraldamine on Saksamaal keelatud. Selle õigusakti asjassepuutuval ajal kehtinud redaktsioonis oli sätestatud:

„§ 4 (1) Avalikke õnnemänge võib korraldada või vahendada üksnes asjaomase liidumaa pädeva ametiasutuse loaga. Õnnemängude korraldamine niisuguse loata (edaspidi „loata hasartmängud“) ja osalemine loata hasartmängudega seotud maksetes on keelatud.

(4) Avalike õnnemängude korraldamine internetis on keelatud.

(5) Erandina lõikest 4 võivad liidumaad §-s 1 sätestatud eesmärkide paremaks saavutamiseks lubada loteriide turustamist korraldaja poolt ja vahendamist, samuti spordikihlvedude korraldamist ja vahendamist internetis [...]“.

- 3 [...] Saksamaa tsiviilkoodeksi [edaspidi „BGB“] §-s 134 on sätestatud:

„Seadusest tuleneva keeluga vastuolus olev tehing on tühine, kui seadusest ei tulene teisiti.“

- 4 [...] BGB §-s 812 on sätestatud:

„Isik, kes on teiselt isikult tema arvel õigusliku aluseta midagi saanud teise isiku soorituse tagajärjel või muul viisil, peab saadu teisele isikule tagastama.“

- 5 Kostja pakub internetis mänguautomaate ja loteriiteenuseid loa alusel, mille on andnud Malta hasartmänguamet (Maltese Gaming Authority ehk MGA). Kostja pakub internetis klientidele loteriisid samamoodi, nagu neid pakuvad riiklikud hasartmängukorraldajad. Klient võib teha kihlveopanuse numbrite loosimise tulemusele. Kostja siiski ei korralda oma numbrite loosimisi ise, vaid võimaldab klientidel teha kihlveopanuse teiste loteriikorraldajate korraldatavate numbrite loosimiste tulemustele. Seda teenust nimetatakse Saksamaal „[...] teiseks loteriiks [...]“. Seejuures on kogemus mängimisel samalalaadne.
- 6 Hageja väidab, et kostja osutas õiguste loovutajale teenuseid „[...] ebaseaduslikult [...]“, sest tal ei olnud täiendavat Saksamaa [...] luba. Tema sõnul on seetõttu, et rikuti Saksamaa keeldu korraldada õnnemänge ilma Saksamaa loata, asjassepuutuvad lepingud tühised vastavalt [...] BGB §-le 134. Seetõttu pidi kostja tagastama kõik kaotatud panused vastavalt [...] BGB §-le 812 (alusetu rikastumine).
- 7 Kostja on seisukohal, et [...] tal ei ole võimalik saada Saksamaa luba internetimänguautomaatide jaoks ja (teiseste) loteriide jaoks ning sellega rikutakse tema õigust teenuste vabale liikumisele. Seetõttu ei saaks kohus [...] loa hankimise kui haldusliku formaalsuse täitmata jätmist talle ette heita. [...] Tema osutatud teenus ei ole olnud Saksamaal [...] ebaseaduslik [...]. Saksamaa loata internetimänguautomaatide ja internetis (teiseste) loteriide korraldamise keeldu ei või kohaldada. Kostja väidab, et õiguste loovutaja tegutseb õigusi kuritarvitades ja pahauskselt. Kostja on seisukohal, et niisugune [...] [hasartmängus osalenu] kahju hüvitamise nõue Maltal loa saanud hasartmängukorraldaja vastu kujutab endast igal juhul õiguste kuritarvitamist ja pahausksust [...] hasartmängus osalenu [poolt]. Hageja sellega ei nõustu ja tugineb Saksamaa kõrgema[te] piirkondlik[k]u[de] kohtu[te] pädevusele, kes ei ole [seni] kasutanud seda argumenti üheski [kohtuasjas, mis on olnud seotud] hasartmängus osalenu[te] nõude või nõuetega [...].
- 8 Pooltevahelisele lepingulisele suhtele on kohaldatav Saksamaa õigus. Vastavalt [...] BGB [...] §-le 812 on võimalik nõuda tagasi seda, mida teine isik on õigusliku aluseta saanud soorituse tagajärjel või muul viisil. Saksamaa õiguse kohaselt on õnnemängude korraldamine ilma Saksamaa loata keelatud. Saksamaa kohtupraktika kohaselt on GlüStV § 4 lõiked 1 ja 2 keelunormid BGB § 134 tähenduses. Seetõttu tekib individuaalsete hasartmängulepingute tühise tõttu kohustus maksta [...] kaotatud panused [tagasi].
- 9 On siiski küsitav, kas teenuste osutamise vabadus ja õiguste kuritarvitamise keeld, mida Euroopa Kohus on tunnustanud, [takistab] [...] alusetu rikastumisega seotud nõude [...] esitamist kohtuasjas, millel on niisugused erisused.

- 10 Eristada tuleb internetis toimivaid (ehk „virtuaalseid“) mänguautomaate ja internetis korraldatavaid (teiseseid) loteriisid. Virtuaalsete mänguautomaatide valdkond ja loteriide valdkond olid asjassepuutuval ajal reguleeritud erinevalt.

I. Internetis toimivatest mänguautomaatidest tekkivad kahjud

- 11 Interneti-mänguautomaatide ja kõikide muude internetis korraldatavate kasiinomängude (rulett, *blackjack*, internetipokker jt) valdkonnas oli vaja Saksamaa luba, kuid seda ei olnud võimalik saada. Era- ja riiklikud teenuseosutajad võisid siiski hankida loa selle segmendi jaoks füüsilisel, internetivälisel tasandil sama hästi kui vastavalt oma soovile. Saksamaal on mänguautomaadid laialt levinud nii mängusaalides ja restoranides kui ka arvukates kasiinodes.¹ Alates 2012. aastast on internetiloteriid ja spordikihlvedod internetis olnud lubatud.
- 12 Liidumaad leppisid 2019. aasta lõpus täitevvõimu tasandil kokku selles, et riiklikku hasartmängulepingut muudetakse ja kõikide interneti-kasiinomängude lauskeeld tühistatakse. Muudetud riikliku lepingu eelnõust teatati Euroopa Liidu Komisjonile mais 2020. Selle [§] 4 lõikes 4 [...] on ette nähtud:

[...] *Internetis avalike õnnemängude korraldamise loa võib anda vaid loteriide korraldajapoolseks turustamiseks ja vahendamiseks, spordikihlvedude ja hobuste võiduajamise kihlvedude korraldamiseks, vahendamiseks ja turustamiseks, samuti interneti-kasiinomängude, interneti-mänguautomaatide ja internetipokkeri korraldamiseks ja korraldajapoolseks turustamiseks. [...]*

- 13 Selgituseks on komisjonile esitatud teatistes märgitud:

[...] *Saksamaa liidumaad on kokku leppinud käesolevale lisatud riikliku 2021. aasta hasartmängulepingu eelnõu vastuvõtmises täiendava regulatsioonina, mille kehtivusaeg algab 1. juulil 2021. Eelnõus on edasi arendatud hasartmängude regulatsiooni Saksamaal ning sellega jäetakse **muutmata** riikliku hasartmängulepingu senised eesmärgid (§ 1) ja samal ajal **võimaldatakse erasektori teenuseosutajatel pakkuda rangetel tingimustel veel teatavaid interneti-hasartmänge, mis olid varem Saksamaal keelatud, et pakkuda mängijatele seaduslikku, turvalist alternatiivi mustal turul pakutavatele mängudele. [...]** Riiklik loteriimonopol (§ 10) [...] **jäetakse sisuliselt alles.**“ [...]*

- 14 Liidumaade juhid ja senatite kantseleid võtsid 8. septembril 2020 vastu resolutsiooni hasartmängude kohta üleminekuperioodil, mis pidi kestma 1. juulini 2021. Nimetatud resolutsioon käsitleb seda, kuidas kohelda niisuguste loata

¹ <https://www.spielbanken.com/deutschland/>

hasartmänguteenuste pakkujaid, mis olid tol ajal üldiselt keelatud, kuid pidid muutuma lubatuks alates 1. juulist 2021. Selles on märgitud:

[...] Kuni 30. juunini 2021 keskendutakse loata hasartmängupakkumuste vastastele sunnimeetmetele nende teenuseosutajate suhtes, kelle puhul on ettearvatav, et nad soovivad hoiduda kõrvale ka tõenäolisest tulevasest regulatsioonist. [...] Liidumaad võtavad meetmeid nende loata hasartmänguteenuste osutajate vastu. [...]

- 15 Selle põhjal kuulutasid liidumaade kõrgeimad hasartmängude järelevalve asutused 30. septembril 2020 välja nn ühised suunised, mis käsitlesid Saksamaa (täiendava) loata interneti-mänguautomaatide ja internetipokkeri pakkumusi. [...] Nendes suunistes on märgitud:

[...] Pidades silmas õiguslikku olukorda, mis eeldatavasti 1. juulil 2021 muutub, on virtuaalsete mänguautomaatide ja internetipokkeri pakkumused, mille suhtes praegu veel ei saa luba anda – nende turustamine korraldaja poolt ja korraldamine –, üldiselt niisuguste asjaolude hulgas, mida hasartmängualaste õigusnormide täitmise tagamisel arvesse ei võeta, kui need vastavad järgmistele nõuetele, mille liidumaad on tunnistanud tehniliselt teostatavateks. [...]

- 16 Järgnes nõuete loetelu. Edaspidi ei algatanud Saksamaa liidumaad interneti-mänguautomaatide pakkujate suhtes menetlusi Saksamaa loa puudumise tõttu.
- 17 Kostja väidab, et varasem interneti-kasiinomängude lauskeeld ei olnud riikliku lepingu §-s 1 („[...] Eesmärgid [...]“) sätestatud eesmärkidega põhjendatav. Põhjendada ei ole võimalik, sest liidumaad, seega vastutav hasartmängude reguleerija ise ei pea varasemat lauskeeldu kohustuslikuks. Teavitades komisjoni muudetud riikliku lepingu eelnõust, on hasartmängude reguleerimise eest vastutavad liidumaad selgelt väljendanud, et riikliku lepingu eesmärgid on võimalik saavutada leebema sekkumisega varasemasse ametlike lubade süsteemi. Kuna riikliku lepingu eesmärgid jäid lauskeelult lubade süsteemile üleminekul samaks, tõendab lauskeelu asendamine, et see ei saanud olla GlüStV eesmärkide saavutamiseks kohustuslik ka enne seda, kui õigusliku olukorra muudatus 1. juulil 2021 jõustus.
- 18 Samuti väidab kostja, et internetis korraldatavate kasiinohasartmängude lauskeeldu ei saa pidada Euroopa Kohtu põhjendamisnõuete tähenduses sobivaks, et saavutada riikliku lepingu eesmärgid. Põhjus on selles, et riikliku lepingu eesmärk ei ole kasiinomängude lauskeeld, vaid rahvastiku „loomuliku hasartmänguinstinkti“ suunamine korralikesse ja järelevalvega kanalitesse. Ent kui Saksamaa õiguse kohaselt ei eksisteerigi „[...] korralikke ja järelevalvega [...] kanaleid“ interneti-kasiinomängude nõudluse (GlüStV § 1 sõnastuse kohaselt „loomuliku hasartmänguinstinkti“) rahuldamiseks, on lauskeeld riikliku lepingu eesmärkide saavutamiseks vaieldamatult sobimatu.

- 19 Kostja väidab, et interneti-mänguautomaatide varasema lauskeelu põhjendamisele riikliku lepingu eesmärkidega räägivad vastu ka hasartmängude reguleerimise eest vastutavate liidumaade avaldused 2020. aasta septembris („[...] ringkiri [...]“ ja „[...] ühised suunised [...]“). Nendes avaldustes olid liidumaad samuti kinnitanud, et nende arvates ei esine üldistes huvides mingit mõjuvat põhjust, millega saaks põhjendada Saksamaal teenuste osutamise vabaduse piiramist Saksamaa loa puudumise tõttu.
- 20 Peale selle väidab kostja, et kaotatud panuste tagastamise nõue, mis põhineb alusetul rikastumisel, ei saa olla põhjendatud piirang teenuste osutamise vabaduse suhtes, sest hageja ja õiguste loovutaja (s.o algse hasartmängija) tegevus on õigust kuritarvitav. Õiguste loovutaja [...] soovis korrektset õnnemängu ja sai selle ametliku järelevalve all olevalt loaga teenuseosutajalt. Malta õiguskord kaitseb mängijat petuskeemide eest. Täiendav Saksamaa luba ei annaks mängijale mingisugustki eelist. Muu hulgas anti mängija konto asjaomase teenuseosutaja usaldushalduse alla. Samuti on Malta õigusnormide kohaselt olemas õigus krediidi jäägi kohesele väljamaksmisele ning Maltal on toimiv kohtusüsteem.
- 21 Hageja jagab kostja seisukohta vähemalt selles osas, et tema arvates on tõstatatud küsimuste kohta vaja Euroopa Kohtu otsust, et jõuda õiguskindluse ja õigusselguseni tema ärimudeli suhtes.
- 22 Ent hageja viitab ka Saksamaa kohtute praktikale. Paljudes hasartmängijatega seotud kohtuasjades tunnistasid praktiliselt kõik Saksamaa kohtud olukorra, kus Saksamaa luba interneti-mänguautomaatide jaoks ei ole üldse kättesaadav, põhjendatud sekkumiseks nende teenuseosutajate teenuste osutamise vabadusse, kes on juba saanud loa ja kelle üle teevad järelevalvet ametiasutused nende asukohariigis Euroopa Liidus.
- 23 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu seisukohast ei saa kostja argumente ilma pikemata tagasi lükata. See aga, kuidas on õige liidu õigust käesoleva juhtumi asjaoludel tõlgendada, ei ole nii ilmne, et kohus saaks seda otsustada ainult Euroopa Kohtu senise praktika põhjal.

II. Nõude internetiloteriidega seotud osa suhtes kehtib

järgmine:

- 24 Asjassepuutuval ajavahemikul võis taotleda loteriide jaoks internetiloterii korraldamise luba (GlüStV § 4 lõige 5). Kostjal kui eraõiguslikul teenuseosutajal ei olnud aga võimalik internetiloteriide korraldamiseks sellist luba saada. Saksamaa õiguse kohaselt anti loteriilubasid üksnes riigi kontrolli all olevatele teenuseosutajatele (GlüStV § 10 lõiked 2 ja 6).
- 25 Eraõiguslike teenuseosutajate loteriiloo saajate ringist väljajätmise üle on Saksamaa kohtutes palju aastaid peetud tuliseid vaidlusi riigiasutuste ja erasektoris kuuluvate konkurentide vahel. Erasektoris kuuluvad loteriiteenuse osutajad väidavad, et loteriide reserveeritus riigile ei ole põhjendatud mõjuva

- põhjusega riikliku lepingu eesmärkide tähenduses, riiklikud teenuseosutajad aga juhivad tähelepanu sellele, et riigi loteriimonopol peab mängijate kaitseks alles jääma.
- 26 Müncheneri halduskohus otsustas 2017. aastal siiski, et GlüStV § 10 lõigete 2 ja 6 kohane riigi loteriimonopol rikub teenuste osutamise vabadust ega ole põhjendatud üldistest huvidest tuleneva mõjuva põhjusega.²
- 27 Samuti on avalikult saadaval eksperdiarvamus, milles on seatud kahtluse alla loteriimonopol interneti-kasiinomängude lubamise korral, millest liidumaad kevadel 2020 teatasid.³ Selle eksperdiarvamus oli tellinud ametiasutus. Selles kaheldi, kas argument pettuse ja manipuleerimise kohta on ikka veel piisav riigi loteriimonopoli põhjendamiseks.
- 28 [...]
- 29 Niipalju kui [...] [eelotsusetaotluse esitanud kohus] on näinud, on kõik Saksamaa kohtud alates 2017. aastast jätnud menetlustes, mis puudutasid kostja või teiste teenuseosutajate teiseste loteriide õiguspärasust, lahtiseks küsimuse, kas riigi reservatsioon (loteriimonopol) on põhjendatud. Alates 2017. aastast on kõik kohtud lähtunud oma argumentatsioonis sellest, et kostja ei korralda riikliku lepingu tähenduses loteriisid, vaid kihlvedusid loteriide tulemuste kohta. Kunagi ei ole asunud seisukohale, et nende kihlvedude suhtes on antud luba ja nende üle tehakse järelevalvet teises liikmesriigis. Saksamaa kohtud väidavad, et riikliku lepingu eesmärkidega kooskõlas oleks põhjendatud jätta kihlveod riiklike loteriide tulemuste suhtes loa saamise võimaluse alt välja.
- 30 Selle argumentatsiooni näidet on osundatud Oberlandesgericht Koblenzi (liidumaa kõrgeim kohus, Koblenz, Saksamaa) 2019. aasta kohtu[...]otsusest:⁴

„[...] (108) Esimese kostja korraldatavad teised loteriid ei ole ka GlüStV § 3 lõike 3 tähenduses loteriid, vaid kihlveod GlüStV § 1 lõike 3 tähenduses. Sellele vastavalt ei kuulu kostja pakutav õnnemäng GlüStV § 10 lõike 6 kohaselt loteriimonopoli alla, mistõttu küsimust selle sätte õigusvastasuse kohta liidu õiguses ei ole vaja käesolevas asjas otsustada.

[...] ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtusse pöördumiseks põhjust ei ole. Nimelt ei ole küsimus, millele hageja viitab, otsuse seisukohast oluline. Käesoleval juhul on määrav GlüStV § 4 lõike 4 kohane interneti puudutav keeld. Seevastu loteriimonopol, mis on ette nähtud riikliku hasartmängulepinguga, ei ole asjakohane. Teisest loteriid,

² <https://www.isa-guide.de/isa-law/articles/170610.html>

³ https://cdn.businessinsider.de/wp-content/uploads/2020/01/191107_Kurzgutachten-Ruttig.pdf

⁴ <https://landesrecht.rlp.de/bsrp/document/JURE190009319>

mida pakub esimene kostja, riiklikus hasartmängulepingus ette nähtud loteriimonopol ei mõjuta. Nagu juba selgitatud, ei kvalifitseeru teisene loterii loteriiks, vaid kihlveoks. Selles vormis hasartmängimise puhul, mida korraldatakse internetis, [...] ei ole olemas riiklikku monopoli. [...]“.

- 31 Kohtuasjas, millega kostja pöördus Saarimaa liidumaa kõrgeimasse halduskohtusse,⁵ jättis kohus samuti lahtiseks küsimuse, kas riigi loteriimonopol on liidu õiguse seisukohalt põhjendatud, ja märkis avalauses:

[...] Loteriitulemuste peale kihla vedamine – mida nimetatakse nn teisesteks loteriideks – ei kuulu mõiste „loterii“ alla GlüStV § 3 lõike 3 esimese lause tähenduses [...]“.

- 32 Seejärel analüüsis nimetatud kohus ainult seda, kas eraõiguslikele korraldajatele (teiseste) internetiloteriide korraldamise loa võimaldamata jätmine on GlüStV § 4 lõike 4 kohaselt põhjendatud. Kõrgeim halduskohus põhjendas seda järgmiste kaalutlustega:

„[...]GlüStV § 4 lõikes 4 sätestatud keelu ese ei ole teised loteriid kui niisugused, vaid igasuguste õnnemängude korraldamine ja vahendamine interneti kaudu. Asjaolu, et see keeld avati sama sätte lõikega 5 spordikihlvedude suhtes rangetel tingimustel katsetapiks, ei vii – nagu föderaalne halduskohus veenvalt selgitas – kogu hasartmänguturu ebajärjepidevuseni ka mitte ainult katse tarbeks tehtud reservatsiooni pärast. On siiski tõsi, et loteriide konkreetset riskipotentsiaali tuleb üldiste teadmiste kohaselt hinnata väiksemaks kui näiteks mänguautomaatide või hobuste võiduajamiste kihlvedude riskipotentsiaali, mille suhtes loa andmine on põhimõtteliselt võimalik vastavalt õiguslikule olukorrale, samas kui hobuste võiduajamiste kihlvedude kohta tuleb lisada, et GlüStV § 27 lõike 2 teise lause kohaselt saab lubada ka nende korraldamist ja vahendamist internetis. Sellegipoolest eirab hageja oma sellekohases seisukohas uue, GlüStV § 4 lõikes 5 sätestatud regulatsiooni tausta ... [...]“

- 33 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on kahtlusi, kas see liidu õiguse tõlgendus ja see kohtupraktika on sobiv, et kujutada endast põhjendatud piirangut teenuste osutamise vabaduse suhtes. Keeruline on mõista, miks tuleks tarbija seisukohast identse teenuse puhul eristada riikliku hasartmängukorraldajaga sõlmitud kihlvedu riigi korraldatud loterii tulemuse suhtes teises liikmesriigis reguleeritud eraõigusliku korraldajaga sõlmitud kihlveost sellesama riikliku loterii tulemuse suhtes.

⁵ <https://recht.saarland.de/bssl/document/MWRE190001485>

- 34 Loaga teisesed loteriid on Maltal reguleeritud sama raamistikuga nagu kihlveod ning seetõttu oluliselt rangemalt kui alusloteriid Saksamaal, kus neid peetakse riikliku hasartmängulepingu kohaselt vähem ohtlikeks hasartmängutoodeteks.
- 35 Igal juhul on küsitav, kas niisuguse vahetegemisega saab põhjendada seda, et vastavalt GlüStV §-s 1 nimetatud riikliku lepingu eesmärkidele ei ole võimalik saada Saksamaa lubasid eraõiguslikult korraldatud (teiseste) loteriide jaoks. Kui liidu õiguse kohaselt on määrav tarbija vaatenurk, näib keeruline kooskõlastada õigust teenuste vabale liikumisele sellega, et üht ja sama teenust käsitletakse erinevalt. See kehtib seda enam, et interneti-kasiinomängude suhtes, mis on tõenäoliselt sõltuvusttekitavamad, ei peaks enam kehtima hasartmängude reguleerimise eest vastutavate liidumaade seisukohast lauskeeld, et saavutada riikliku lepingu eesmärgid.
- 36 [...]
- 37 [...]

Eelotsuse küsimused

1. *Kas ERTL [artiklit] 56 tuleb tõlgendada nii, et teenuste osutamise vabaduse rikkumist üldise internetimänguautomaatide keeluga tarbija liikmesriigis (sihtriik) nende interneti-kasiinopidajate suhtes, kes on saanud loa ja keda reguleeritakse nende päritoluriigis (Maltal), ei saa põhjendada üldistest huvidest tulenevate mõjuvate põhjustega,*
 - *kui sihtliikmesriik samal ajal lubab igal pool samalaadseid füüsilisi, internetiväliseid mängu, mille suhtes antakse lubasid eraõiguslike korraldajate mänguautomaatidele mängusaalides ja restoranides, intensiivsemalt mängitakse hasartmänge füüsilistes kasiinodes ning riigisisene riiklik, üldsusele suunatud loteriitegevus on esindatud rohkem kui 20 000 tegevuskohas, ja*
 - *lubab interneti-mängutegevust eraõiguslike spordikihlvedude ja hobuste võiduajamise kihlvedude korraldajatele ning eraõiguslikele loteriivahendajatele internetis, kes müüvad riiklike loteriidega ja muude loaga loteriidega seotud tooteid,*

samal ajal kui seesama liikmesriik – vastuolus [Euroopa Kohtu] [...] otsustega Deutsche Parkinson (C-148/15, punkt 35), Markus Stoß (C-316/07) ja Lindman (C-42/02) – ilmselt ei esitanud teaduslikke tõendeid, mis tõendaksid, et nendes mängudes on konkreetsed ohud, ja aitaksid oluliselt kaasa selle määrusega taotletavate eesmärkide saavutamisele, iseäranis probleemsete mängude takistamisele, ning

et neid ohtusid silmas pidades võib selle keelu piirdumist interneti-mänguautomaatidega pidada – erinevalt kõikidest hasartmängupakkumustest, mida võimaldatakse nii interneti- kui ka füüsiliste mänguautomaatide osas – sobivaks, kohustuslikuks ja proportsionaalseks, et saavutada reguleerimise eesmärgid.

2. *Kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisuguse lauskeelu kohaldamine internetikasiinodes korraldatavate hasartmängude suhtes, nagu on ette nähtud Saksamaa liidumaadevahelise hasartmängulepingu („GlüStV“) § 4 lõigetes 1 ja 4, kui Saksamaa hasartmänguregulatsiooni (riiklik hasartmänguleping, „GlüStV“) eesmärk ei ole § 1 kohaselt lauskeeld hasartmängude suhtes, vaid [...] „elanikkonna loomuliku hasartmänguinstinkti suunamine korralikesse ja järelevalvega kanalitesse ning ühtlasi vastukaalu avaldamine loata hasartmängude arengule ja levikule mustadel turgudel“, ning on olemas hasartmängijate suur nõudlus interneti-mänguautomaatide järele?*
3. *Kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et lauskeeldu interneti-kasiinopakkumuste suhtes ei saa kohaldada, kui*
 - *selle liikmesriigi kõikide liidumaade valitsused on juba kokku leppinud, et niisuguste interneti-hasartmängupakkumustega seotud ohtusid on võimalik pärssida eelneva ametliku heakskiitmise süsteemi abil tõhusamalt kui lauskeeluga, ja*
 - *on koostanud ja kokku leppinud tulevase reguleerimisraamistiku vastava riikliku lepinguga, millega asendatakse lauskeeld eelneva heakskiitmise süsteemiga,*
 - *ja otsustavad seda tulevast regulatsiooni eeldades aktsepteerida asjaomaseid hasartmängupakkumusi ilma Saksamaa loata, kui need vastavad teatavatele nõuetele, kuni antakse välja Saksamaa load,*

ehkki vastavalt kohtuotsusele [...] Winner Wetten [(C-409/06)] ei tohi liidu õiguse toimet ajutiselt peatada.
4. *Kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et (siht)liikmesriik ei saa põhjendada riigisisest regulatsiooni üldistest huvidest tulenevate mõjuvate põhjustega, kui*
 - *see regulatsioon keelab tarbijatel sõlmida teises liikmesriigis (päritoluliikmesriigis) loaga piiriüleseid kihlvedusid sihtliikmesriigis loa saanud ja reguleeritavate loteriide tulemuste suhtes ning*

- *kui need loteriid on saanud sihtliikmesriigis loa ja regulatsiooni eesmärk on kaitsta hasartmängijaid ja alaealisi*
 - *ja kui lubatud loteriikihlvedude sõlmimise reguleerimise eesmärk päritoluriigis on samuti kaitsta hasartmängijaid ja alaealisi ning see võimaldab samal tasemel kaitset nagu loteriide regulatsioon sihtriigis?*
5. *Kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et see välistab (teisestes) loteriides osalemise käigus kaotatud panuste tagastamise selle põhjal, et tehingud olid väidetavalt ebaseaduslikud, sest puudus luba tarbija liikmesriigis, kui*
- *niisugune (teiseste) eraõiguslike loteriide korraldamise luba on seadusega välistatud,*
 - *ja riigisisese kohtu on lugenud selle välistamise põhjendatuks sellega, et riigi korraldatud loterii tulemuste suhtes riikliku hasartmängukorraldajaga sõlmitav kihlvedu erineb riigi korraldatud loterii tulemuste suhtes eraõigusliku korraldajaga sõlmitavast kihlveost?*
6. *Kas ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et see välistab (teisestes) loteriides osalemise käigus kaotatud panuste tagastamise selle põhjal, et tehingud olid väidetavalt ebaseaduslikud, sest puudus luba tarbija liikmesriigis, kui*
- *niisugune (teiseste) eraõiguslike loteriide korraldamise luba on seadusega välistatud*
 - *ja kui riigisisese kohtu on lugenud selle riiklike loteriikorraldajaid soosiva välistamise põhjendatuks sellega, et riigi korraldatud loterii tulemuste suhtes riikliku hasartmängukorraldajaga sõlmitav kihlvedu erineb sama riikliku loterii tulemuste suhtes eraõigusliku korraldajaga sõlmitavast kihlveost?*
7. *Kas ELTL artiklit 56 ja õiguste kuritarvitamise keeldu ([...] kohtuotsus Niels Kratzer (C-423/15)) tuleb tõlgendada nii, et need välistavad kaotatud panuste hüvitamise nõude Saksamaa loa puudumise ja alusetu rikastumise põhjal, kui hasartmängukorraldajal on teises liikmesriigis luba ja ta on seal ametiasutuste järelevalve all ning hasartmängija nõudega seotud vara ja maksenõuded on tagatud hasartmängukorraldaja asukohaliikmesriigi õigusega?*

[...]